ՄԷՃՄՈՒԱՅԸ ՀԱՎԱՏԻՍ

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ՔՕԼԻԹԻԳԻՅԷ ՄԻԼԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ
ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ՍԱՅԻՐԷՅԷ ՄԻՒԹՕԱԼԻԳ ՂԱԶԷԹԱ

30 Բարա — 30 Բարա

Իչպու Մէճմուայը Հավատիս բագըր վէ եօրթու կիւնլէրինտէն մաատա հէր կիւն թապ ու նէշր օլունաճագ տըր։
Սէնէլիյի բէտէլի օլարագ 200 գըշ։
Ալթը այլըղը 100 »
Թաշրալար իչին բօսթա իւճրէթի 45 գըշ. զամմ օլունուր։
Մէքթուպ վէ սայիրէ, Յ. Թօլաեան իսմինէ կէօնտէրիլիր։

Իլանաթըն 1 սըրասը պիր տէֆալըգ իչին 3 գըշ։
Իքինճի տէֆա իչին 2 »
Իւչէր տէֆա իչին 1 »
Իլք սահիֆէսինտէ գօնուլան իլանաթ միւսթէսնա օլուպ, հէր սաթըրը 10 գըշ. տըր։
Թաշրալարտան կէլէն մէքթուպ վէ իլանաթըն բօսթա մասարիֆի, կէօնտէրէն վէրէճէկ տիր։

ԱՍԻԹԱՆԼ 26 ՆՈՅԵՄԲԵՐ

ԻՃՄԱԼԸ ՄԻՒՆՏԵՐԻՃԱԹ

Տախիլիեէ ։ — Ազգային ։ — Անալիզ ։ — Թէրճէմանը Էֆքեար վէ Նաթանեան Պ. Վարդապետ ։ — Թունա մէսէլէսի ։ — Բուսիա Զարըրնը բեամ թեթեվվիւճիւ ։ — Եպիրեէ գանունու լայիհասը ։ — Ճէնապը աչգ ։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Ցահա պունտան պիր գաչ հաֆթա ագտէմ իսքեամ օլունմամըշ իտի իսէ տէ, պու կիւնքի կիւն իսքեամ օլունմուշ տուր քի, Մըսըր թէնսիգաթը, էօյլէ ազ պիր զէման իչինտէ եաբըլապիլիր չէյլէրտէն օլմայըպ, մեմլէքէթի մէզքիւրէճէ իյի չէյլէր եաբըլմագ, անճագ վագթա միւհթաճ տըր ։ Վագըթ տէնիլէն չէյ՝ Ինսանըն ֆիքրի իւզէրինտէ թէէսիրինի իճրա իթտիքճէ, օլմուշ պիթմիշ վուգուաթլար, սաւէճէ գապուլ օլունմագտան տուր օլուպ, բօլիթիգա էօմրինին նէֆսինին ասիւէսինտէն մաատուտ օլան թապիր վուգուաթլար սըրասընա կէչէրլէր ։ Եվբօրա պու կիւնքի կիւն, Իւըթծայի Մըսըրիեէնին՝ Ինկիլթէրլանըն բէհ-... լազըմ օլտուղունա, վէ Ինկիլթէրրանըն տախի թէնսիգաթը Մըսըրիէյի, ֆայտէլի կէօրտիւկիւ սուրէթտէ միւսթագիլէն թէճրիւպէ իթմէսէ հագգը պուլունտուղունա իսքեամ օլմուշ տուր ։ Ինկիլիզ Էհալիսի՝ Արապինին մուհաքէմէսինտէն վէ ասաքիրի Մըսըրիեէնին թէքրար թէէսսիսինտէն, վէ Մըսըր հապսխանէլէրիյլէ Արապինին իգամէթկեահընը գայլամըշ օլան թէաֆֆիւնլէրտէն սօանմաեա պաշլամըշ, վէ չիւպհէ եօգ տըր քի, խալգըն իչպու թէմայիւլաթը միւսթագիլմանէսի, գըսմէն, լօրտ Տըֆըրինին Գահիրէտէ պուլունմասընտան նէշէթ իթմիշ տիր ։

Էհալիի մէրգումէ՝ միւսթայիտ վէ սէպաթըլը աւէմէր կիպի լօրտը միւշարիլէյհին չալըշգանըղընը պիլտիկի կիպի, միւշարիլէյհին՝ սապըրը վէ միւտէպպիր օլտուղունու, վէ քէնտիսինէ վազըֆ լազըմ իտուկինի պէեան իյլէտիկինտէ, նէ՛ սէօյլէտիկինտէն խապէրտար պուլունտուղունու, վէ իսթէտիկի չէյի իսթէհսալ իտէճէկինի պիլիր ։ Պունունլա պէրապէր Ինկիլիզ միլլէթինին թէհամմիւլիւ, պիր ճիհէթէ տէ, պիր գաչ սէնէ մէսթուր գալըրգտան սօնրա, թէքրար զահիր օլմուշ օլան Ինկիլթէրրանըն մէչհուր եվլիաեը ումուրունտան պիրի սաեէսինտէ տիր ։ Ալէլ ումում սէօյլէնէրէք, Ինկիլթէրրա ումուրը խարիճիեէսի նազըրը լահըրդըրնա էմնիյէթ օլունուր վէ օլունմալը տըր ։ Շիւպհէսիզ նազըրը միւշարիլէյհ պազը խէթալարտա պուլունապիլիր քի, պունլար տա վագըթ ու զէմանըյլա մէյտանա չըգարլար ։ Ֆագաթ միւշարիլէյհի, խարիճտէ իգթիտարըզ վէ իթիպարըզ գըլմագ իսթէր, Ինկիլիզլէր թարաֆընտան լազըմ կէլէն էմնիյէթ տիրիգ օլունմագտան վէ մուամէլէթընա ֆէնա մանէալար վիրմէքտէն իսէ, խէթա իշլէտիկինտէ պիլէ քէնտիսինէ էմնիյէթ կէօստէրիլմէսի տահա էվլէ տըր ։ Պալէ-տէ իշար օլունան խաթթը հարէքէթ իլէ Ինկիլթէրրանըն նուֆուզու ֆէվգէլատէ թէզաեիւտ պուլտուղտան պաշգա, տէվլէթի միւշարիլէյհանըն բօլիթիգասընա էօյլէ պիր գուվվէյի ֆիքրիեէ վէրիլմիշ օլուր քի, աքսի հալինտէ գուվվէյի մէզքիւրէնին իսթիհսալի գապիլ օլամազ ։ Վագըա Ինկիլթէրրա մուխալիֆէթ ֆըրգասընըն, Նազըրը միւշարիլէյհի մուախէզէ իթմէք՝ վազիֆէսի իգթիզասընտան տըր, լաքին օլամազ իքի խարիճիեէ Նազըրը քի իքիսի տէ այնի թարզտա տուշիւնիւ վէ հարէքէթ իթսինլէր ։ Պու հալտէ լօրտ Սալիզպըրի, լօրտ Կրանվիլին բօլիթիգասընը մուախէզէ իթտիկինտէ, մուախէզէէ բէք չօգ սէպէպլէր պուլապիլիր ։ Ֆագաթ Ինկիլթէրրատա պիր խարիճիեէ նազըրընըն հիսսիեաթ ու էֆքեարը, խասըմլարընըն մուախէզէլէրինի աշէնէն մահվ իթմէք իսթէր օլմասըպ, իլլա քէնտիսի նէզարէթի խարիճիեէյի թէրք իթտիկինտէ, խալէֆի օլաճագ զաթ թարաֆընտան, քէնտիսինին, Ինկիլթէրրանըն ասար վէ բիվաեաթընա սիւլուք իթմիշ, վէ վաթանըն նուֆուզ վէ իթիպարընը մուհաֆազա իյլէմէք իչին էլտէն կէլէնի եափմըշ օլտուղունու թաստիգ օլունմասը լազըմ կէլիր ։

Լօրտ Պիգընսֆիլտին խաթթը բիասէթինտէ պուլունան հէյէթի վիւքէլանըն իթթիֆագ իլէ քէլամը մէշհուրը ... նուգթալարընտան պիրի, Ֆրանսա հագգընտա մէյլ իթմիշ պիր պօլիթիգա թագիպ իթմէսինի Ալմանիա իթթիֆագընը գայպէտէն մուհաֆազասը իպարէթ պուլունմուշ տուր ։ Նաըլ քի մալիւմ տուր, ախիրէն լօրտ Կրանվիլ թարաֆընտան իթթիխազ օլունան բօլիթիգա տա պու գապիլտէն օլմուշ տուր ։ Իքի խարիճիեէ Նազըրլարըն պու բօլիթիգաեա սիւլուք իթմէլէրի չունքի իչին տիր քի, պու մէսլէք՝ Ինկիլթէրրաճա միւսթագիմ, մագպուլ վէ մագուլ պիր մէսլէք տիր ։ Վագըա լօրտ Կրանվիլին Ֆրանսա վէ Ալմանիա հագգընտաքի բօլիթիգասը բէք տէ մալիւմ օլմայըպ, Լօնտրա վէ Պէրլին միւնասէպէթլէրինտէ թաամթի օլունան թէլէկրաֆլար նէշր օլունմամըշ, վէ բրէնս տը Պիզմարգ ... սէօյլէնմիշ օլտուղու մալիւմ պուլունմամըշ իսէ տէ, պունունլա պէրապէր բրէնսի միւշարիլէյհ թարաֆընտան Բուիլմուշ մէսլէք, մալիւմ մալիւմ տիւր ։

Մըսըր միւշքիւլաթընըն թա՛ պիտայէթինտէ, Ինկիլթէրրա՝ Ալմանիատան միւավէնէթ կէօրմիւշ տիւր ։ Հաթթա իլք տէֆա Ալմանիա տէվլէթի Ինկիլթէրրանըն միւտախալէսինի թասվիպ, վէ միւլաֆֆագըյէթլէրինի խալասանէ թէպրիք իթմիշ, վէ հիչ պիր տէվլէթ թարաֆընտան բօլիթիգասը իթիրազ օլունմաեաճագընը Պասըր Ալիէէ պիլտիրմիշ, Իթալիանըն չամաթալը կէօրմէսինէ խիթամ վէրտիրմիշ, Բուսիա թարաֆընտան Ֆրանսաեա իսթինատ իթմէսինէ մանի օլմուշ, վէ պու կիւնքի կիւն տէ Մըսըրըն Ինկիլթէրրանըն բէհկէթլէրինէ թապի օլմասը պիլէ իշին ալէյհինտէ ...

իչին նէ՛ գատար ֆայտէլի, վէ պուպապտէ Ինկիլթէրայը Թագըլիգ իթմէքէ նէ՛ տէրէճէ եղըմ օլտուղընը քէմալ հուզուրլա իմա իթմէքտէ պուլունմուշ տըր ։ Ֆրանսա իլէ Ինկիլթէրրա արասընտաքի միւնասէպաթ տախի միւշքիւլ պիր բասաէէ կէլմիշ իքէն, բրէնս տը Պիզմարգ սաէէսինտէ միւշարիլէյհ քեապ իյլէմիշ տիր, զիրա միւշարիլէյհ, Ինկիլթէրրա հէր նէ թալէպ իտիէօր իսէ, անը թալէպ հագգը պուլունտուղունու անլաթմըշ տըր ։ Ֆրանսանըն ուզագ հէյլէրտէ սէֆէրլէրէ կիրիշմէսի իսէ, Ինկիլթէրրանըն Մըսըրտաքի հարէքէթինէ մուգապիլ իսէ տէ, Ինկիլթէրրա՝ Ֆրանսանըն հարաքեաթը մէզքիւրէսինէ ասլա հասէտ վէ աատավէթ նազարըյլա պագմայըպ, Ֆրանսըզ տուպալարընըն Թօնքինտէ Ֆրանսըզ միսիօնէրլարը վէ սայիրլէրի հագգընտա վագը օլան սուիգասթլարա գարշը ինթիգամ ալմաճա կիտմէլէրինի, Ֆրանսանըն Մագա գըթաասընը քէնտի իւլքեասընա իլհագ իյլէմէսինի, վէ Գօնկօ գըթաասընը Ֆրանսաեա թեսլիմ իտէճէք, Մ. Սավօրնեան տը Պրազզա մուահէտէսինի ըգտ օլունան թասդիգ իթմէսինի խօշ կէօրմիւշ տիր ։ ... եայարընտա Ֆրանսանըն պիր ... զիհնէ սահիպ ... լաազըմ տըր ։ Տահա գիւնաշ ... սէրպէսթ ... լէր ... Մատագասգար ... մէսէլէսի ... վէ Եպիրէ մէսէլէսինտէ ... օլսա ... բիւլ մէսէլէ ... թօլուզ ... նէ՛ օլսուն ... վիրէճէկ օլուպ, նէ՛ եօլտա ... վիրէճէկ օլունաճագը միւթալաա օլունուր ։

(Միաֆէիէ Եսքի)

—Իզմիր գօմանտանը Սալիհ Պաշա տուրուն կիւն մաքէսլի մէմուրիեէթինէ կիթմիշ տիր ։

—Եվվէլքի կիւն Վարնատան կէլէն պիր Ինկիլիզ վափօրուելա 170 նէֆէր մուհաճիր Տէրսաատէթէ կէլմիշ տիր ։

—Ֆրանսա Տէրսաատէթ ժէնէրալ գօնսօլօսու Մ. Կալու, տունքի կիւն կէլէն Մարսիլիա պօսթա վափօրույլա Տէրսաատէթէ վարըտ օլմուշ տուր ։

—Ղարգ օլան Բօվլանս վափօրու չըգարըլմագ իսթէրէ, պու տէֆա իպտիտէն տէօրթ ատէտ միւքէմմէլ մագինա կէթիրիլէրէք, տիւնքի կիւն բրօվասընա պաշլանըլմըշ տըր ։

—Մէքքէտէն ալըման սօն խապէրլէրէ նազարէն Հիճազտա գօլէրա իլլէթի միւնտէֆի օլուպ, ... մէմուրու ... քիւրէ իլէ վէֆաթ իյլէմիշ տիր ։ Մըսըր ... սէրպէսթ ... մուամէլէ ... էօյլէ էֆքեարըն ... թարաֆըն ... իյլէմիշ տիր ։

—Բէթիրէսպուրկ սէֆարէթի սէնիեէսի ... Ջիա պէյ, ... թիւրքի Թօբօկրաֆիասընը թէտվին գիւլ ... օլթարաֆա ... Միւշարիլէյհ պաթէհու Պոթէու աղիմէթ, վան ... վէ տէվլէթի Ալիէէ թէշքիրաթ ... պու ... Սէնիէ գօլիւէնտէ ... թի ... նի իֆա իտէճէք տիր ։

—Թաթավլատա կիլիսէնին ... լառը պիր խանէտէ, գալթ ... հիմմէթ ... նի ... տուր ...

տուղումուզ Ալէգօ, Եօրտան վէ Նիգօլի նամ սարիգլէր, կէչէն բազար կիճէսի Բանկալթըտէ Ճէտտիտէ սօգագընտա վուգու պուլան սիրգաթըն միւթէճասիրլարը օլտուգլարը, վէ մէրգումանըն հիյլի տէրտէստլէբինտէ, բօլիս գօմիսէրի Իպրահիմ, վէ բօլիս չաւուշու Ապտուլլահ էֆէնտիլէր իլէ թէպտիլլէրտէն Մուսթաֆա վէ Մէհէմմէտ աղալարըն վաղիֆէյի մէմուրիէլէրինի հիւսնի իֆա իթտիքլէրի թահգիգաթը ախիրէմիզտէն անլաշըլտըղընտան, միւմաիլէյհիմին խըտմէթի վագըալարընը թագտիրէն, մէզքիւր սիրգաթ էշնասընտա չալընան էշեանըն՝ սահապընա իատէսի խուսուսընտա լազըմ կէլէն սայ ու հիմմէթին տախի տիրիգ պույրուլմաեաճաղընը, Պաշըն բաշա հազրէթլէրինին տէրքեար օլան իգտամաթ վէ թէտապիրի միւսթաճէլէրինտէն գավիէն մէմուլ, վէ պունուն տախի իլանը իլա քեապի ֆախր կիւլէճէքլիկի արզու կիւլէրիզ ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

Եվվէլքի կիւն Քաղաքական վէ Կրօնական ժողովլար պիրլէշէրէք թէճէմմիւ իթմիշ, պատէհու խառն ժողով թէշքիլ իթմիշ տիրլէր ։ Քաղ. Ժողովտա եալընըզ 8 ազա հազըր պուլունուպ, աթիտէքի գարարլար վէրիլմիշ տիր ։

1. Սիվաս վէ Ամասիատա եէնի ինթիխապ օլունան Քաղաքական ժողովլար վէ Գահիրէ միլլէթ թաշլարըմըզ թարաֆընտան թէշքիլ օլունան Քաղաքական ժողով թաստիգ օլունմուշ տուր ։

2. Վանօրէից խորհուրդուն իւչ ազալըքընտան իքիսի, եանի Քրիստոսատուր Ղազարոսեան վէ Ցոլեման Էքսէրճեան էֆէնտիլէր, մէմուրիեէթլէրինի գապուլ իթմիշ օլտուգլարընտան, Միրեան Տ. Ցովհաննէս բաղանայ Նէրինէ Սէֆէրեան Գեր. Սիմէօն Եպիսկոպոս ինթիխապ օլունմուշ տուր ։

3. Կրթական խորհուրդուն իւչ ազալըգընտան եալընըզ Ցոկոբ Գուրգէն Էֆէնտի մէմուրիեէթինի գապուլ իթմիշ օլտուղունտան, տիկէր իքիսի եէրինէ ինթիխապ օլունմագ իւզրէ, ազալըգլարընը պուլուպ գանտըր- մագ վազիֆէսի, Քաղ. Ժողով ազալարընտան Ցօգմ. Նշան Այվազեան էֆէնտիյէ հավալէ օլունմուշ տուր ։

4. Տ. ...ական խորհուրդուն ... ազասը տախի իսթիֆա իթմիշ օլտուգլարընտան, եէնի ինթիխապ իճրասը կէլէճէք իճթիմաէ գալմըշ տըր ։

5. Հայոց Տնտեսական Միութիւն նամ չիրքէթին նիզամնամէսի, լիճէլիւլ թաստիգ Քաղ. Ժողովա արզ իտիլմիշ օլտուղունտան, Ժողով՝ նիզամնամէյի մէզքիւր, տէվլէթին բօլիթիգասընա մուղայիր օլմատըղտան պաշգա, միլլէ ու միլլէթէ տէ ֆայտէլի օլտուղունու, վէ չիրքէթին պաշլընան զէվաթ, չայեանը էմնիյէթ օլտուգլարը բիչ Նազարը տիգգաթա ալարագ, նիզամնամէյի մէզքիւրու թաստիգ իյլէմիչ տիր ։

6. Գարակէօզեան էֆէնտի իլէ մուխապէրաթտա պուլունմագ օլան փօմփօն բաբօրթօսունու կէթիրմիշ օլմասըյլա, ...

ֆագաթ պէյօղլու էմլաք հօսթապ- Հանթիէնու, Այգաղարըն ֆէսիհաթի իչին Թըրամէայ չիրքէթի իլէ պիր իխթիլաֆ հասըլ օլտուղունտան պէյնէլմիւթէախէ- տախիլիմէտէն, Քաղ. Ժողով իչինտէ իքի լաֆի թաստիգ, վէ իճրանըն թամիլ- ... իյլէմիշ տիր ։

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎ

1. Քաղաքական վէ Կրօնական ժողովլարըն պիրլիքտէ թէճէմմիւ իթմիշ օլտուգլարը սըրատա, եէնի ինթիխապ օլունան Դատաստանական խորհուրդուն 8 ազալարընտան 6-ը թագտիմ օլունմուշ լարընտա, խալիֆա իտէն Հալաճեան Միլքոն էֆէնտի եէրինէ Պարոնիկեան Միլքոն էֆէնտի ինթիխապ օլունմուշ, ֆագաթ Գույլունճուգ քահանալարընտան Տ. Կարապետ քահանայը իսթիֆասը գապուլ օլունմաեըպ, միւմաիլէյհէ մէմուրիեէթինի գապուլ իթմէսի խուսուսընտա տավէթ օլունմասը գարարլաշտըրըլմըշ տըր ։

2. Տէրսիմ մէսէլէսի, Զըմրընէլիկ մէրխասալըղը իլէ պիրլէշտիրիլմիշլէր, վէ Բալու առաջնորդ վէքիլլիքինէ խալիֆա իթմիշ օլան Արժ. Բալըթօղլըմէօս վ. Պօղեան, մէզքիւր պիրլէշմիշ թէմէր իչին Բալու հուքումէթինտէ վէքիլլիքինէ թայինին օլունմուշ, վէ լաքին պու մէմուրիեէթ իրատէլի սէնէյէ իլէ թասթիգէ միւհթաճ պուլունմուշ տուր ։ Պիր մէրխասա ինթիխապը իչին Բալու Գաւառական ժողովունա տախի թամիմաթ կէօնտէրիլմէսի գարարլաշտըրըլմըշ տըր ։

3. Ա... ... ... թուրքի խաղ օլունան ... Գեր. Պօղոս ... ... թասթիգ պէրա թէրգին ... Ալիւտէն իմթի- թա օլունմասը ... գարարա ալըմըշ տըր ։

4. Թէքիրտաղընա մուգիմ Տիգրանեան (Հրաչագործ) սըրաղընա, թէրհալ իմտանընա կէլմէսի իչին թէլէկրաֆ քէշիտէսի գարարլաշտըրըլմըշ տըր ։

5. Պագը բէհապլըգին հալքա կրօնական ժողովուն տարէթի թէշքիլի ալէյհինտէ բրօթէսթօ թէճէս, թէշքիլաթը մէզքիւրէյի եօլսուզ ... իթտիքլէրի իւստունուստէ, Քաղ. Ժողով խառն ժողովուն նազարը տիգգաթըն տավէթ, վէ միլլէթ մէյտանտա մէճլիսի թարաֆընտան ինթիխապ վէ ճանիպը տէսկէրթէն թասդիգ պույրուլան պիր հէյէթի միլլիեէնին վիճտանընի մէսէլէ թարաֆլըգտա տէօմամ՝ ... իլէ իլհագ ... մուս- ճիպ, վէ բօլիթիգա նօգթայի նազարընտան ... պիլէ ... ճէհէթ ... պիր հարէքէթ, ... նօգթայի նազարը- լա, մէզքիւր բէհապլըգին կրօնական ժողով ալէ, ... թէշքիլաթը ... ղտ ... չայեանը ... թոգ ... սավահա ... Գաւարեան ... ալա ... ... թարաֆ ... թահթ ... բաս ... քի հարէքէ ... քեէթ ... վէ կէրէք միլլէթ ... մէգամընտա ... թու- մէթ ... մէմուրիեէթինին ... օլտու... լէքտէ թէնվիր իթմէքտէն հաւլի, պու կիւնքի պիր մէսուլիէթինի նէզիթ... ճէհէթինի նազարը թագտիրէ ալարագ ատէմի ... պիլտիրիլմէսինի գարարլաշտըրըլմըշ տըր ։ Խառն ժողովուն թէտգիգաթընը թահմին իթմէլէ, պու մէսէլէ ... պու թէշքիլաթըն թէտգիգ օլմասըյլա, վէ եէրլի Հայ սուրբ թարաֆընտան մէզքիւր բէհապլըգէ կէօնտէրիլէճէք տիր ։ Բէհապլըգի միւնասիպ միւտանընտա Մաթթէոս Իգտիլեան, Գրիգորիս Ալէքսանեան վէգիլլի Ապահոնի բիւգօզօսլու՝ վէ Փաշէնեանի վաքթ ... տախի պուլունմագտա տըր ։

ԱՆԱԼԻԶ

(2244 Նումերօտան մապաատ վէ խիթամ)

Ցիժէնէ վագթիյէ, «սէն եօլտուքտէն սօնրա աչըգտա պըրագըլաճագ, վէ պիր թագըմ հայվանաթ վէ ճանավարլարա եէմ օլաճագ օլուրսան, պու հալտէն գօրգմազմըսըն» տէնիլտիքտէ, «եանը պաշըմտա պիր տէյնէկ գօրսանըզ. հիչ պիր չէյտէն գօրգմամ վէ իսթիւամ կելէնլէրի տէֆ իտէրիմ» տէյու ճէվապ վէրմիշ. վէ «սէն օլ վագըթ պիր չէյ տույմազըսըն, պինաէն ալէյհ տէյնէկի նա՞սըլ գուլլանաճագսըն» տէտիքլէրինտէ, «պէն պիր չէյ տույմազըգտան սօնրա, վարըսըն ճէսէտիմտէ նէ խիթէրսէ օլսուն» տէյու մուգապէլէ իթմիշ տիր։

Ցիժէնին պու սէօզիւ քէնտի իթիգատ վէ ահվալինէ մութապըգ, վէ մանթըգա տախի մուվաֆըգ օլտուղունտան, պունա պիր չէյ տէնիլէմէզ։

Հալ պու քի Տ. Քեաթիպեանըն Գարագաշ Ն. էֆէնտիյէ եազմըշ օլտուղու բիւյէթ օլունան մէքթիւպ աղքեամընճա հէմ [illegible], վէ Աւետիսեան Ն. էֆէնտիյէ «քիլիսէ վէ բարագ օլմասըն» սէօզիւ իչիւն պիլ փարզ տինսիզ տախի աստ իթտիյիմիզ հալտէ, մումաիլէյհ քէնտի գավլինճէ տախի հէմ [illegible] օլաճագ վէ հէմ տէ օլմայաճագ տըր։

Նէ՛ զարիպ հալ, նէ՛ տէլիլի քէտէն լաֆըրգ ահվալ։

Հալ պու քի անըն թարիխէ պիրատէրի Մկրտիչ, վէ տօսթու կիւմիւշկէրտանեան Գրիգոր էֆէնտիլէրէ խիթապէն եազըլմըշ օլան իքի գըթա մէքթիւպլէրտէ հիչ պիր կէօնէ եա ճիննէթ եսէրի եախօտ հալի հայաթընտա քէնտիսինին իպրազ իյլէմիշ օլտուղու ախլագ վէ հարէքէթինտէ հիչ պիր տինսիզլիք, վէ էրմէնի քիլիսէսի ախօտ բէհպալինի ալէյհինտէ ... պիր կէօնէ խուսումէթ վէ զըտտիյէթ ... տուր. վէ սօն սաաթընտա գատար օլմամըշ տըր։

Հաթթա մուգայիրի կէօրիւլմիւշ, վէ հէր «ընըֆ բէհպալին հագգընտա տայիմա միւթէվէֆա հիւրմէթ վէ բայէթի ֆէվգէլատէ իպրազ իյլէմիշ տիր։

Այտա աշալլի տէօրթ պէշ տէֆա, հէմտէ կիճէլի կիւնտիւզլիւ օլարագ Ա. Ներսէս Բաթրիքի խանէսինտէ միւսաֆիրէթէն գապուլ իտէր վէ հաթթաֆէտվէյլայէ տէ սէվէր իտի։

Ա. Ներսէս Բաթրիքին ասլա [illegible] օլմատըղը, վէ մութթասըֆ պուլունտուղու սըֆաթը բուհանիէէ սաէսինտէ ասըլ [illegible] վէ հէմտէ Գարագաշ Ն. էֆէնտիտէն էմսալի գըեաս գապուլ իթմէզ մէրթէպէտէ պիր [illegible] օլտուղու կիւն կիպի աշիքեար տըր։

Պու հալտէ կէրէք Ա. Ներսէս Բաթրիքի վէ սայիր աճիպպաըընտան օլան բէք չօգ [illegible] վէ կէրէք ճանը կիպի սէվմէքտէ օլտուղու խայլըճա տօսթլարընը, մէսէլա Օտեան էֆէնտի իլէ տահա բէք չօգլարընը պիր թարաֆա պըրագարագ, գոլգըրպ միւթաճէլ պիր ումուր կիպի [illegible] վէ [illegible] պահսլարընը միւթէղամմին մէքթուպլէրինի Գարագաշ էֆէնտիեէ խիթապ իթմէսինտէնսէ մանէա վէնէ կիպի մուհասէնաթ հասըլ օլաճաղը պիլինէմէզ վէ անլաշըլամազ։

Մագսէտ՝ [illegible] իթիգատընըն տօղրուլուղունու ալէյհ անլաթմագ իչին իսէ, պու պապտէ Գարագաշ Ն. էֆէնտինին վարթա վէ վաջիպ մագամընտա լիւթիֆսայ օլունմասը հէր վէճհ իլէ միւնասիպէթսիզ վէ պէյհուտէ, չիւնքի միւմաիլէյհ պու խուսուստա հիչ պիր չէյ իտէմէզ, վէ քիմսէ անըն պու կիպի մատէլէրտէ չէօյլէ պէօյլէ բէյ ու էֆքեար պէեան իլէ մէսինէնէ՝ պիր կիւնահ հէմ միւեէթ վիրէպիլիր վէ նէ տախի իլթիֆաթ վէ իթիպար իտէպիլիր. հաթթա Գարագաշ էֆ. պիլէ պէօյլէ պիր մէմուրիյէթի տէր էօհտէ իտէմէզ իտի։

Ցիմէք օլուր քի, պու մուամէլաթ վէ խիթապ տա քիւլլիէն նէթիճէսիզ վէ հէր հալտէ պիր թագըմ անլաշըլմազ վէ ագըլ ֆիքիր գապուլ իթմէզ հիքմէթլէրտէն պիրիսի տիր։

Իչպու իքի մէքթիւպլէրին եազըլմասընտան պիր մուհասէնաթ վէ մանէա կէօրիւլմէեօր իսէ տէ, եազըլտըգտան վէ աճայիպ պիր թեսատիւֆիլէ օրթալըգ չըգտըգտան սօնրա պունլարըն հիքմէթի, մուհասէնաթը նէթիճէ վէ թէսիրի ֆէվգէլատէ օլտուղու տախի պիր վէճհ իլէ ինքեար օլունամազ։

Իչպու հիւսնիւ նէթիճէյի Տ. Քեաթիպեան [illegible] կէօրմիւշ վէ … միշ օլմալը տըր։

Հալ պու քի … պիլմէք իգթիտարըն տէլիլի միւտէլլիլ օլմադըգտան պաշգա, ֆէվգէլատէ պիր ագըլ հիւքմիւ վէ ատէթա պիր բէյղամպէրլիք կիպի պիր հալի եոգ վէ իսպաթ իլէմէքտէ տիր։

Իչին սայը միւշքիւլաթը՝ իշթէ պունու ֆարզ վէ գըեաս իթմէքտէ տիր։

Տ. Քեաթիպեան նէ՛րտէն պիլէպիլիր վէ նէ հագգ իլէ պէգլէեէպիլիր իտի քի, քէնտիսինին՝ Բէտա վէ ճէրհ իլէտիկի միւլէթ վէ քիլիսէ՝ հիյնի վէֆաթընտա պու գատար ալթ իւսթ օլաճագ, վէ տէննէա պիրիպիրինէ կէչէրճէսինէ գարըշաճագ վէ պինաէն ալէյհ բէչինէն պու ալթ իւսթլիւյիւն եօնիւնիւ ալմագ վէ սըճագ սուեուն իւզէրինէ սօղուգ սու տօլտուրուրճասընա հարէքէթ իթմէք լազըմ կէլէճէք տիր։

Պու հալին կէրէյի կիպի անլաշըլմասը իչին, մէվզուի պահս օլան մէքթուպլէրի զուհուր իթմէմիշ կիպի պիր սանըեէ իչին օլսուն ֆարզ իտէլիմ, վէ հալի պիր կէօզ եօնիւնէ կէթիրէլիմ։

Հիչ շիւպհէ եօգ տուր քի, ումում էհալի պու սէվիմլի վէ մէմտուհ զաթըն նակէհան զայիլ օլմասընտան ֆէվգէլատէ միւթէէսսիր օլարագ, վէ տօղթօր Եէնի պիր Աբէլ կիպի պիր կայէնէ գուրպան կիթմիշ, եախօտ պիր բէֆիգտէն վէ բագիպտէն զամանըմըզ պիր Ցօվսէփի միսլի ատա իտէրէք, վէ Ասիթանէտէ 150-160 մի տըր հէր նէ իսէ Բաթրիքտէն Թութ, թա էն եօնա բուհպանա գատար ալայը վալայը իլէ ճէնազէսինին եօնինէ տիւշէրէք, վէ մարտիրոսագ չարաքանլարընը չըղըրըրարագ վէ էհալի տէ օնա կէօրէ ադըմ պիր հէնէճանա կէլէրէք, օլ վէճհ իլէ նաշը գալտըրըլըպ, թօբրագա թէսլիմ իտիլէճէք իտի։

Պու հալտէ, խասհ եա Բապալ նէ՞ նիւմայիշ, նէ՞ թէյսիր, վէ նէ՞ հալ զուհուրա կէլէճէք իտի ածապա։

Պունու ագըլ ու զիհն պիլա տէհշչէթ թասավվուր, վէ գալէմ իֆատէսինի թարիֆ իտէմէզ։

Պու խիւզուսն Տ. Քեաթիպեանըն նաշէսի գալտըրըլըրքէն եվվէլ չու իքի գըթա մէքթիւպիւն զուհուրա կէլմէսիլէ, ատէթա ումում էրմէնի միլլէթինէ խիթապէն միւթէէսսիր «պէն սիզտէն տէյիլիմ, պէն քիլիսէնիզի վէ բարագընըզը իսթէմէմ, պէն տինսիզ վէ միւնքիր ատէմ իմ» տէմիշ վէ զուհուրա կէլէճէք հէր նէվի պիհուզուրլուղուն զեհիրինի պիր բասկինի կիպի քեսթիրմիշ, վէ ատէթա օրթալըգտա սաչըլան աթէշի սէօնտիւրմիւշ վէ պասթըրմըշ օլտու։

Պու տա աշ քեարտըր, աշ մու- … խանքըլըընա վէ ագըլլըլըղընա ազ տէլալէթ իթմէզ մէվզուտան տէյի՞լ մի տիր։

Բի՛մ պունուն հիւսնիւ թէյսիրինի վէ ատէթա պիր նիյմէթ վէ բահմէթ մագամընտա պուլունտուղընը ինքեար իտէպիլիր։

Պու խիւզուսն եինէ ումում միլլէթ՝ միւթէէսսիր օլմալը միւթէէքքիր վէ միննէթտար օլմալը, վէ հայաթ ու մէմաթընտա պիր սիյագ իւզրէ տիրայէթ վէ ագըլը Թագսիր իթմէլի, վէ հիչ պիր վագըթ օ մէքթիւպլէր սէպէպիյլէ անէ մէճնուն վէ իմանսըզ վէ ինսաֆսըզ տէմէմէլի տիր։

Եօգ էկէրչի մէքթիւպլէրի եազան քէնտիսի օլմալըպ, պիր պաշգասը օլմուշ իսէ, օլ հալտէ չու թէչէքքիւր վէ թագտիր՝ պի հագգըն տօգթօրա պիտտ օլմայաճագընտան, պունու տիւշինիւպ, քէմալի խայըրխահլըգ վէ մէհարէթլէ օրթայա գօյան էյլիքտարա բաճի վէ մախսուս գալաճագ, վէ պու եիւզտէն տէ պունա պիր չէյ տէնիլմէք իգթիզա իթմէյէճէք տիր....

Պիրզէ, հէր քիմ իսէ, մուամմէր վէ պէրխուտար օլսուն, ֆագաթ պու հալտէ Տ. Քեաթիպեան՝ սուի գաստ իթմէք լէքէսինտէն քեամիլէն գուրթուլմուշ վէ սուրէթի վէֆաթը պիր սըրր մագամընտա գալմըշ օլուր։

Պու եիւզտէն քէնտիսինէ թէշէքքիւր իտէճէք պիր վազիֆէմիզ գալմազ իսէ տէ, պէյիս եօգ տուր. գօ միւթէվէֆֆայի միւմաիլէյհ հէր վէճհ իլէ խայըրխահ օլսուն, գօ հիչ պիր վէճհ իլէ ֆէսատավէր վէ էշխասը միւզիրրէ վէ մէճնունէտէն աստ օլունմասըն, վէ հէր սըրըֆ խալգըն հիսսէսինէ պէօյլէ պիր զույպատան տօլայը աղլամագտան վէ հէր պիր վէսիլէտէ օնու արայըպ հիչ պիր վագըթ էմսալ ու ագրանը արասընտա պուլամամագ թէէսսիւֆիւնտէն պաշգա պիր չէյ խասպէթ իթմէսին....։

վէսսէլամ։

Ասիթանէտէ Թէրճէմանը Էֆքեար, Վարնատա Նաթանեան Պօղոս վարդապետ։

—

Մէզքիւր մաճմուա վարագա՝ վարդապետի միւմաիլէյհի կէօյա Վարնա քիլիսէսինտէ քարոզ վիրտիկի վագըթ Բաթրիգխանէ ալէյհինտէ «ինշալլահ կէօրէճէքսինիզ քի օրասը եագընտա եանաճա՞գ տըր, օրասը Բաթրիգխանէ՞ մի... պաթագխանէ տիր» տէմիշ օլմասընտան տօլայը պունտան ագտէմ իթհամ իլէմիշ, վէ Բաթրիգխանէ իսէ՝ քէյֆիյէթի մահալլինտէն էթրաֆլը պիթթահգիգ մէզքիւր հավատիսի թէքզիպ, հաթթա պու պապտէ Թէրճէմանա … պիր բըլասը բէսմի իլէ եազըրըլընը ճէրհ վէ բէտտ իյլէմէսինի խիթար, վէ Թէրճէման տախի խիթէր իւթէմէզ պունու տէրճ իյլէմիշ, ֆագաթ [illegible] վէ [illegible] օլմամասընտան նաշի, խուսուսու մէզպուրէ տայիր Վարնա մուխպիրինտէն իյզահաթ պէքլէմէքտէ օլտուղունու իլավէթէն պէեան իթմիշ իտի։

Պիզ հագգը իլէ մէզքիւր վարագաեա հարէքէթինին չիրքինլիյինի, վէ Բաթրիգխանէնին իլանը բէսմիսի իւզէրինէ արթըգ մուխպիրի նէ իսթէրսէ տէսին, հիչ պիր քեար իթմէյիպ, պու պապտէ Բաթրիգխանէնէ գանաաթը թամմէ հասըլ օլտուգտան սօնրա, քիմսէնէ սէօզ սէօյլէմէք հագգը վէ ալընտան տա գիեասէ տավածըրգ իթմէք սէլահիեէթի գալմաեաճաղընը, վէ հէր հալտէ Բաթրիգխանէ չահատէթինին միւթէպէր պուլունաճաղընը իւմիթ իյլէմիշ իտիք։

Հալպու քի Թէրճէման եինէ եվվէլքի կիպի, եանի 1583 նումէրօլու նիւսխասինտէ Վարնա մուխպիրինին պիր զըթթա մէքթուպունու օրթաեա աթարագ, պիր թագըմ մէզալիմտա պուլունմուշ տըր։

Պունտան Թէրճէմանըն՝ էֆքեարը նէ՞ տիր։

Եա Բաթրիգխանէյի եալանճը, վէ թահգըրգամիզտա գուսուրլու, վէ պունա զըյասէն քէնտի մուխպիրինի տօղրու սէօյլէյէն, վէ թէզգիպաթընտա միւթէպէր վէ միւքէմմէլ կէօսթէրմէք, եա պաշգասըն աղզը իլէ Բաթրիգխանէ ալէյհինտէ վագը օլան հէզեանլէրի թէքրար իլէ Բաթրիգխանէյէ՝ պաթագխանէ տիմէք վէ եանմասը միւթէհագգագ պիր մահալլ օլտուղունու, վէ պունու տա սէօյլէյէն պիր նըմէնի վարդապետի խուկինի ալէյհ անլաթըլըրարագ, [illegible] միւթէէլլիֆ օլմագ, վէ եախօտ սէօյնէ զըրըլթըլարընա պիր նիհայէթ վիրմէք իւզրէ, միւճեէրրէտ Նաթանեան վարդապետ թարաֆընտան պիր հագգը սիւքիւթ վէ միւքեաֆաթ պէքլէմէք տիր։

Թաասսուպ իթթիլիմիզ չու իւչ չըգդչըլըգլարտէն պիրիսինին պէհէմէհալ իթթիդա իթթիլի վէ իտէճէյի լազըմ կէլիր։

Թէրճէման հանկիսընը իսթէրսէ, իսթիխատ իյլէմէքտէ սէրպէսթ վէ մուխթար տըր, ֆագաթ պիզ տէ՝ քէնտիսինէ հէր հալտէ [illegible] տիր, [illegible] վէ [illegible] տէյիլ տիր տիմէեէ մէճպուրուզ։

Անճագ էյէր քի, Թէրճէման Նաթանեան վարդապետտէն պիր չէյ գօբարըրպ, տիյէնէ չանագընա աթտըրմագ իչին պունճա էմէքլէրը թէնէզզիւլ … քէնտիսինէ միւրթէքիպ, վէ զաղէթանը օլմագ վէ օլապիլմէք իսթիտէն պաշգա հէր չէյի տէրիզ, վէ չու հալտէ, էեէր քի Նաթանեան Վ. տախի եագասընը տայիմ իչին պիր տէֆաաթ օլարագ պունուն էլինտէն գուրթարըրպ … պըրագըր իսթէրսէ, եա տօղրուտան տօղրուեա վէ եախօտ Վարնա մուխպիրի վասըթասըլա պիր գաչ մէճլիսինէ օլսուն տիլէնիլիկ բիրի աչըգտա օրթատա կէչէն վէ էօթէքինին պէրիքինին գաբուսունա պի զայրի հագգըն պայթա ասան [illegible] իչինէ ալթըպ չու մէսէլէյէ նիհայէթ վիրիլմէսի չարէսինի իւմիթ իտէրիզ։

ՃԷՆՔՊԸ ԱՇԳ

207

— Ցիւսուծօ՞րմուսուն, էվլա՛տըմ, տէտի։

— Խա՛յր, պա՛պաճըղըմ, ուեումաեօրում։

— Եօյլէ իսէ, նէ՞ տիւշիւնիւեօրսուն։

— Պէն տէ պիլմէմ, ֆագաթ բէք չօգ չէյ տիւշիւնիւեօրում։

— Գապինէեէ կիտմէք իսթէ՞րմիսին, պէլքի օրատա …

Ջօճուգ … արագ, վէ չէսիտէն,

— Խայր … խա՛յր … սէնտէն այըրըլմագ իսթէմէմ, տէտի։

Մարսէլ, մէրգումու եօրտու. վարօր իսէ, պու էսնատէ ֆէվգէլատէ սիւրաթլէ գաթը մէսաֆէ իտէրէք, պաշ թարաֆընտաքի պուրնու արասըրա սուեա տալըպ չըգմագտա իտի. Պիւյիւք լիմանա, եանի Լէմանըն եիւզ էլլի գուլաճ սէրինլիկի պուլունան էն կէնիշ մահէլլինէ կիրիլէճէկի սըրատա, պիրտէն պիրէ պիւյիւճէքպիր տալղա կէլիպ, վարօրու թէմէլինտէն սարստը, վէ եաղմուր տախի եաղմաեա պաշլատըպ, տալղալար զահէթլէ սէրթլէշմիլէր։

— Բօեազ եամէնէ պաշլաեօր, — տէտի Մարսէլ, — պու հալտէ եէլքէնլէրիմիզ պու հավա իչին չօգ տուր ... իմտի Անթօ՛ւան, եէլքէնլէրին պիր միգտարընը թօբլա։

— Բէք էյի, էֆէ՛նտիմ։

Պէօյլէ եէլքէնլէրտէն պիր միգտարը հէր նէ գատար թօբլանըլտը իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ տախի վարօր սիւրաթը հարէքէթինի ասլա զայիպ իթմէտի։ — Բօրեազ բիւզկեարը կէլմէքտէ օլուպ, տալղալար իսէ, վարօրու եօգարը գալտըրըմագտա իտի իսէլէր տէ, պէրէքէթ վիրսին ալթընտա խայլիճէ եիւք պուլունտուղունտան, մուվազէնէսինի ասլա զայիպ իթմէմէքտէ, վէ եաղմուր իսէ, սաղանագա թահվիլ օլմագտա իտի։

— Սէ՛վկիւլիւ էվլատըմ, հայտէ սէն գապինէեէ էն, — տէեու թէքրարլատը Մարսէլ։

— Պէն սէնին եանընտան ասլա այըրըլմագ իսթէմէմ, — տէեու մուգապէլէ իթտի … թէքրար չօճուգ։

Պու էսնատէ ուզագտան սաղըն էթէյի իւզէրինտէ վագը պիր չէհրին ըշըգլարը միւշահէտէ օլունուեօրտու։

— Լօզան շէհրի տիր, վէ Վէբոառեա եէթիշմէք իչին, բիւզկեար պիզէ միւսաիտ պուլունմագտա տըր, — տէտի Անթուան։

— Էվէթ, էվէթ, սալթ բըլանըեօրուզ, եօգսա հագգըմըզտա հիչ պիր թէհլիքէ եօգ տըր։

Ֆուրթունա քէսպի շիտտէթ իթմէքտէ օլտուղունտան, Անթուան բիւզկեարըն չամաթասընտան սէսի կիւճ պէլա իշիտիլէպիլէրէք,

— Էֆէ՛նտիմ, էֆէ՛նտիմ, վարօրու սահիլէ եագլաշտըրըրըզ, — տէեու պաղըրտը։

— Լաքին արթըգ տալղալարտան պիզէ պիր զարար եօգ տուր։

— Եօյլէ ամմա, պիր ֆէլաքէթ մուգուրընտէ, սահիլէ եագըն օլմագլըղըմըզ խայըրլը տըր։

Մարսէլ, պէլքի եօմրիւ թէհլիքէտէ պուլունան էվլատընը տիւշիւնէրէք, սահիլէ եագլաշմագ իւզրէ տիւմէնի գուլլանըպ, վէ մուվաֆֆագ տախի օլմագ իւզրէ իքէն, նակէհան Անթուան տէհշէթլի պիր սէտա իլէ,

— Սաղ թարաֆա, էֆէ՛նտիմ, սաղ թարաֆա, եօգսա իւզէրիմիզէ եիւրիւմէքտէ օլան պիր վարօրուն պէօյրիւնէ չարբաճաղըզ, — տէեու պաղըրտը։

Բառուլուն բէտէրի, մէզքիւր մանօվրաեը իճրա իտիպ, վէ եիւքսէք պիր սէտա իլէ տախի,

— Վա՛րօր, տիգգա՛թ էթ գարշըտա — տէտի։

Իքի վարօրուն արասընտա անճագ եիւկիրմի գուլաճ մէսաֆէ գալմըշ իքէն, Մարսէլ վէ Թայֆէսի թէքրար,

— Տիգգա՛թ, տիգգա՛թ, — տէեու պաղըրտըլար։ Հալպու քի ֆիրթըն ու ֆերեատլարը հէնուզ խիթամ պուլմամըշ իքէն, տիկէր վաբօր իւսթլէրինէ կէլիպ, պաշ թարաֆընտաքի պէրթիյլէ Մարսէլին վարօրու իւզէրինէ տիւշտիւ, վէ տէհշէթպախշ պիր չաթըրտը իշիտիլիպ, Մարսէլ իսէ, պու էսնատէ Բառուլ՝ պէլինէ սարըլըմըշ օլտուղու հալտէ, «ա՛հ պապասա՛ըմ» տէեու նիտա իթտի, վէ մէրգումուն վարօրու իւզէրինէ տիւշմիւշ օլան տիկէր վաբօրուն պէրթի եարը պէլինտէն տէլմիշ օլտուղու վարօրուն պէօյրիւնտէ գալըպ, քէնտիսի կէրի չէքիլտի, վէ պու հէնկեամտէ իտիրհղաքեարի պիր կիւլիւշ իլէ, եիւքսէք պիր սէս,

— Էյ Մա՛րսէլ Լօժիէ, ախրէթթէ օլան եօլճուլուղունուզ իչին մուվաֆֆագըյէթ թէմէննի իլէրիմ, — տէեու պաղըրտը, վէ տէրուհտէն պու սէսին չըգմագտա օլտուղու վարօրուն տէօնիւպ, տալղալարըն արգասընտա նապէտիտ օլտու։

Մարսէլ, վագաա ճէսուր պիր ատէմ իտի իսէ տէ, պէօյլէ պիր սըրատա իսմինին թէլէֆֆիւզ իտիլտիկինի իշիտթիկինտէ, տէհշէթի ազիմէեէ կիրիֆթար օլտու, վէ օ անէ տէկին, էվլէյքի հարէքէթի գումվէթիյլէ եօլունա տէվամ իտէկէլէն վարօրունուն թայֆէսի Անթուանըն,

— Էֆէ՛նտիմ, պաթըեօրուզ, ալչագ խայտուտ վարօրումուզուն եարը պէլինտէն եարտը, — տիմէսի իւզէրինէ, մէզքիւր տէհշէթի տահա զիեատէլէշտի։

Ֆիլվագը տալղընպազա գատար սու չըգըեօրտու։

Մարսէլ, իչպու մուխաթարա գարշըսընտա, սաքէրլէրէ մախսուս օլան սօվուգ գանըլըղընը եէտէն պրագմաեարագ, տէրպաղալ սանտալըն իբինի չէօզտիւ, վէ Բառուլու գուճագլարագ, Անթուանը տախի չըղըրտը։ Պիչարէ թայֆէ կիթմէք իսթէմէտի իսէ տէ, ահաղը տիւմէնէ բասթ կէլտիկինտէն տիւշտիւ, վէ պու արալըգ վարօր տախի զարգ օլմագտա իտի, զէվալը թայֆէ իլէ պիրլիքտէ գաարը տէրեաեէ նապէտիտ օլտու։ Միւլաքիմի սաալըպու մէնզարէյի կէօրինճէ, տէհշէթլէ բէֆիգէսի իտիպ, սըգը սըգը էվլատընա սարըլըր։

ԹՈՒՆԱ ՄԷՍԷԼԷՍԻ

Մալիւմ տուր քի, Ավթրիա խարիճիյէ նազըրը գօնթ Գօլնօքի, սօն տէֆա մէսլւսան էնճիւմէնլէրի հուզուրընտա իրատ իթտիկի նութգտա, Թունա մէսէլէսինէ տայիր սէրահաթէն պազը իֆատաթտա պուլունմուշ տուր ։ Նազըրը միւշարիլէյհ, հիւքիւմաթը սահիլլէրինին թէսվիյէսի հուգուգու ճիհէթիյլէ զուհուրա կէլէն միւշքիւլաթըն ղաթէթ աղ վագըթտա հալլ ու թէսվիյէ օլունաճաղընը պէյան, վէ Եվրօբա գօմիսիօնու մէմուրիյէթինին թէմտիտինի աջըգտան աչըգա իլթիզամ իյլէմիշ տիր։ Մալիւմ օլտուղու ուզրէ, գօմիսիօնը մէզքիւրուն վազայիֆի մէմուրէսի պիր գաչ պյտան խիթամ պուլաճաղը ճիհէթլէ, վազայիֆի մէզքիւրէնին Պէրլին գօնկրէսինտէ մուրախխասլարը պուլունմուշ օլան տէվլէթլէր միեանէսինտէ հասըլ օլաճագ պիր իթթիֆագ վէ իթիլաֆլա թէճտիտ իտիլէճէկի տէրքեար տըր ։

Թունա նէհրինին թապի օլաճաղը նիզամաթը տիւէյիէնի սուրէթի գաթիյէտէ թայինի իթմէքլիկէ մէմուր օլաճագ օլան Եվրօբա գօնֆէրանսընըն իճթիմաի հագգընտա պիր վագըթտան պէրու տիւէյի մուազզամա միեանէսինտէ մուխապէրաթ ճէրէյան իթմէքտէ օլուպ, վագաա գօնֆէրանսը մէզքիւրուն թարիխի իճթիմաի հէնուզ թային օլունմամըշ իսէ տէ, պունունլա պէրապէր չու սահիհ տիր քի, ղաթէթ վէխիմ մէնաֆիի բօլիթիգիյէ վէ թիճարիյէյէ միւրաթթ պուլունան պիր մէսէլէնին ղայըր մուայյէն թարզտա մուալլագտա գալմասը, Եվրօբաճա թէճվիզ օլունամաեաճաղը տէրքեար տըր ։ Ջաննըմըզա կէօրէ, 1856 տա թէէսիս իթմիշ օլան Եվրօբա գօմիսիօնունըն թէճտիտիւլ վազայիֆի քէյֆիյէթի, հիչ պիր միւշքիւլաթը ճիտտիյէյէ սէպէպիյէթ վիրէճէք պիր չէյ տէյիլ տըր ։ Մէզքիւր գօմիսիօն թէէսսիս խուսուսունտա Եվրօբաճա կէօրիւլէն լիւզում վէ սէպէպլէր, էհէմմիյեթլէրինի գայպ իթմիշ օլմայըպ, մալիւմ տուր քի, Բարիս գօնկրէսինէ հիսսէտար օլան տէվլէթլէր, Թունանըն աշաղը ճիհէթինէ միւլօթէլիթ պիր նէհր սըֆաթը վիրիպ, օրաճա սէյրի սէֆայինի քէմալիլէն սէրպէսթ գըլմագ խըթեմիշ, վէ պու էսասը իճրաաթտա սաղլամ գըլմամագ ուզրէ, պիր Եվրօբա գօմիսիօնու թէշքիլ էթմիշ տիրլէր ։ Իշպու գօմիսիօն պազը ճիհէթլէրլէ հուգուգը հիւքիւմրանիյէ հայիզ օլուպ, Գալաս իլէ տէնիզ արասընտա գէային նէհրին թէքմիլ գըսմը ուզէրինտէ հուտուտսուզ պիր իգթիտար իճրա իյլէմէքտէ տիր ։ Նէհրին մէզքիւր գըսմընտա սէյրի սէֆէր իճրա օլունտուղու հալտէ, Եվրօբա մուրախխասլարընըն նիզամ թանզիմինէ գանունէն հագգը օլտուղլարը կիպի, նիզամաթը մէվզուաը մէվգիի իճրաէ գօյմագ իչին, վասայիթի լազըմէյէ տախի մալիք տիրլէր ։ Պունտան գաթի նազար, միւմայիլէյհիմ մուրախխասլար՝ վէրկիլէրի իսթիհսալ, իսթիգրազաթ ագտ, վէ ուսուլը նաֆաաճա թէչէպպիւս իտէպիլիրլէր ։ Խուլասայի քէլամ, գօմիսիօնը մէզքիւր, հէյէթի մէճմուաճա էօյլէ իմթիյազաթա նայիլ օլմագտա տըր քի, իմթիյազաթը մէզքիւրէ էսասէն տէվլէթլէրէ այիտ տիր, վէ եէտի տէվլէթին մուրախխասլարընտան միւրէքքէթէպ օլան պիր էնճիւմէնտէ, վագաա պազը իսթիլաֆաթ վուգուա մուհագգագ պուլունմուշ իսէ տէ, պունունլա պէրապէր 1856 սէնէսինտէ թէէսսիւս իթմիշ օլան իտարէյի մէզքիւրէտէն նէթայիճի հասէնէ հուսուլէ կէլմիշ տէ տէրքեար տըր ։ Լօնտրատա իմզա խըլըմիշ օլան 1871 սէնէսի մարտ 13 աչտնամէսինէ իչթիրաք իտէն մուրախխասլար, գօմիսիօնը մէզքիւր մէմուրիյէթինին օն իքի սէնէ տահա թէմտիտի հագգընտա գարար վիրմէքտէ թէրէտտիւտ իթմէմիշ տիրլէր ։ Պիննաէալէյհ հիչ չիւպհէ եօգ տըր քի, եագընտա ագտ օլունաճագ գօնֆէրանս տախի, պունճա խըտամաթը սահիհէսի մէշհուտ օլան, վէ իլզա խըլըմէսի իլէ միւշքիւլաթը մէխիմէյի մուճիպ օլաճագ պուլունան պիր գօմիսիօնը տիւէյլինին իլզասը թարաֆընա կիթմէյէճէք տիր ։

Ֆագաթ էյէր Եվրօբա գօմիսիօնունըն պագասը, հիչ պիր մուխալիֆէթէ թէսատիւֆ իթմէյէճէք օլուր իսէ, նէհրին էմրի ինզիպաթիյէսի հագգընտա եաբըլաճագ նիզամաթ մէսէլէսի Պէրլին աչտնամէսինէ վաղը իմզա իտէն տէվլէթլէրին մուրախխասլարընտան միւրէթթէպ պիր էնճիւմէնտէ թահթը միւզաքէրէյէ վազ օլունտուղու թագտիրտէ, իսթիլաֆաթը ճէտիտէ զուհուրա կէլէճէկի մէմուլ տէյիլ տիր ։ Մալիւմ տիր քի, միւթթէֆիգ գօմիսիօնուն նայիլ օլտուղու իգթիտարը ֆէվգէլատէ, նէհրին, Գալաս իլէ Ցէմիր գաբուլար արասընտաքի գըսմը հագգընտա ճարի օլմաեըպ, գըսմը մէզքիւր տիկէր պիր իտարէյի մախսուսէյէ թապի պուլունմագտա տըր ։ Վագաա մէսէլէյի մէզպուրէյէ տայիր իթթիխազ օլունան մուգարրէրաթը միւթթէֆիգէն, նէհրին էմրի ինզիպաթիյէսի իչին, հանկը հիւքիւմէթլէր թարաֆընտան նիզամաթ եաբըլաճաղընը թային իյլէմիշ իսէ տէ, նիզամաթը մէզքիւրէնին իճրասը իչին հիչ պիր գուվվէյի տիւէյլիյէ թայինին օլունմամըշ տըր ։

Պու պապտէ մուֆասսալ վէ զաճմէթլի միւզաքէրաթտան սօնրա, այէագատար օլան էքսէր տէվլէթլէր՝ Ֆրանսա հիւքիւմէթի ճանիպինտէն թէքլիֆ օլունան Պարէր՝ լայիհասընը գապուլ իթմիշլէր տիր ։ Ֆագաթ Պիւքրէշ գապինէթօսու մէզքիւր լայիհաեա չէտիտէն մուխալիֆէթ իթտիկի կիպի, Ռուսիա տէվլէթի տախի պազը իթիրազաթ պէեան իյլէմիշ, ֆագաթ պունունլա պէրապէր գօնֆէրանսըն թէճէմմիւլիւ էսնասընտա, մէսէլէյի մէզքիւրէնին տիբլօմասի թարիգիյլէ գաթէն հալլ ու թէսվիյէ օլունմուշ օլաճաղը մէմուլ պուլունմուշ տուր ։

(Ժուռնալ տը Ցէգ)

ՌՈՒՍԻԱ ԶԱՐԸՆԸՆ ՌԷՍՄԻ ԹԷԹԷՎՎԻՃԻ

Թայմս ղազէթէսը տիեօր քի, Ռուսիա իմբէրաթօրու հազրէթլէրինին թաճ կիյմէք րէսմինին թէքլիֆ օլունմասը սէպէպի հագգըգիսի, չախսի գօրգու սէպէպինտէն տահա զիեաթէ վէխիմ իսէ տէ, պունուն իչին սէպէպի մէզքիւր տահա զիեատէ եասալը տէյիլ տիր ։ Ռուսլար ինտինտէ թաճ կիյինմէք րէսմի, ինկիլիզլէր, Պէլճիգալըլար եախոտ իթալիանլար նէզտինտէ հայիզ օլտուղու էհէմմիյէթէթէն տահա զիեատէ պիւյիւք էհէմմիյէթի հայիզ տիր ։ Հէր Ռուսիա իմբէրաթօրու, էհալիյի էօնիւնտէ թախթա գուռուտ իթմէկինտէ, նէ՛ եօլտա սալթանաթ սիւրէճէկինի էհալիյէ պէեան իթմէնէ մէճպուր օլտուղունտան պաշգա, Շիմաքի Զար հազրէթլէրի իչին իսէ, իշպու վազիֆէ՝ միլլէթ վէ իմբէրաթօրլուգ նօգթայի նազարլարընըն իջէմ վէ էհէմ տէրէճէսինտէ տիր ։ Միւշարիլէյհ հազրէթլէրի, նա՛սըլ վէ նէ՛ նէթիճէլէր վէ նէ՛ թէսպիրլէր իլէ իճրայի սալթանաթ իթմէ ֆիքրինտէ օլտուղունու գարարկեատըրմաքընճա, իմբէրաթօրլուգ ալէամէթլէրինի լապըզը վէճհ ուզրէ գապուլ իթմիշ օլամաճաղընը, վէ վազայիֆի իմբէրաթօրիէյի սասըլէթ ու հագգանիյէթէ ուզրէ գուլլանաճաղընը տախի եէմինէ Հագգ հուզուրունտա եէմին իթմէճէկինի հիս իյլէմէք տիր ։ Ռուսիա իչին, Շիմաքի հալ, ղաթէթ միւշքիւլ պիր զէման օլուպ, իմբէրաթօրը միւշարիլէյհ, էրպապը իսթիհզարըն սէպէպ օլտուղու օմտուրտամարը չու չիմտիքի պուրանը հալտէն զիեատէսիյլէ միւքէտտէր տիրլէր ։

Միւշարիլէյհ պիր պաթրիգ էյինտէն պիր նիշան ալէամէթինի գապուլ իթմէսիյլէ, էնտիշէսի էքսիլմիշ օլմաեաճագ տըր, զիրա մէզքիւր նիշան՝ սալթանաթ մէսէլէսինին սուրէթի թէսվիյէսի տախիլինէսինէ ալա միւթալլէգ կէլմէեէճէք տիր ։ Հալ պու քի, միլլէթի սահիլի սաատէթէ կէօթիւրմէք իչին նէ՛ եօլ գուլլանմագ լազըմ կէլտիկինէ ֆիքրի խուքեաթ օլուր իսէ, րէսմի թէթվիճի ճիւ զինէթի միւնասէպէթիյլէ, Նիհիլիսթլէրին թէհտիտլէրինտէն գօրգմայա սէպէպի պուլունմաեաճագ տըր ։ Պիննաէալէյհ Զար հազրէթլէրի սէրպէսթ պիր ղամիր իլէ թաճ կիյինմէքլիկէ միւգթէտիր օլմագ բառտէսինէ կէլտիքլէրինտէ, Նիհիլիսթլէր տէ, միւշարիլէյհէ թէարրուզ իթմէք գուվվէթինի նըֆէն զայլ իթմիշ օլաճագլար տըր ։ Իշթէ եէնի պիր իմբէրաթօրտան պու հալ պէքլէնիլիր, պու հալտէ, իմբէրաթօրը միւշարիլէյհին թէպաասընա նէ՛ վիրէճէկինի վէ նէ՛ վիրմէյէճէկինի իլան իտէճէկի կիւնիւ թէճէխիր իյլէմէսի, չայեանը իսթիգրապ տէյիլ տիր ։

ԷՊՆԻՒԷ ԳԱՆՈՒՆՈՒ ԼԱՅԻՀԱՍԸ

(2245 նումէրօտան մապաատ)

55· — Խանէ համմամլարընըն հէր մուրէպպաի արշընընտան 10 ղուրուշ րէսմ ալընաճագ, վէ էվ ալթը իլէ սարնըճ վէ սու խազինէսի վէ գուեու վէ մախզէն վէ բանճուր վէ ախչապ վէ տէմիր բարմագլըգ վէ քիրէմիտ ագթարմասը վէ եէլգօվան թամիրի վէ սամա չարտագը վէ թախթարէրտէ վէ արսալարըն մուհաֆազա տիվարը վէ պօսթան տօլապլարը րէսմտէն մուաֆ օլաճագ տըր ։

56· — Թարիգի ամ ուզէրինէ եաբըլաճագ ճումպա վէ չահնիշինլէրին հէր գաթը իչին իքի արշըն ուզունլուղունա գատար օլանլարը րէսմտէն մուաֆ օլուպ, թէճավուզ իտէր իսէ, ֆազլասընտան պէհէր արշըն իչին 20 չէր ղուրուշ րէսմ ալընաճագ տըր ։

57· — Տիւքեանլարըն մէճմուի սաթհլէրի իթիպարիյլէ պիլհիսապ թէրպիի պէհէր արշըն իչին 2 ղուրուշ, վէ չարշը համմամը գըսմը խարիճինի վէ միւշթէմիլաթընըն պէհէր մուրէպպաի արշընը իչին 40 բարա, վէ համմամըն գըսմը տախիլիսինին պէհէր մուրէպպաի արշընը իչին 5 ղուրուշ, վէ խանլարըն ճիւմլէ գաթլարընըն թէրպիի ճէմ օլունարագ, հասըլը եէքիւնինին պէհէր արշընը իչին 100 էր բարա, վէ էպնիյէյի վէ էպնիյէսիզ արսալարըն մուհաֆազա տիվարընտան եալընըզ թուլինին պէհէր արշընը իչին 20 բարա, վէ միւսքիրաթ ֆապրիգալարընըն էպնիյէսինտէն իշպու գանուն մուճիպինճէ պինա խարճը ալընտըգտան պաշգա, հէր պիր գազան իչին պին ղուրուշ րէսմ ալընաճագ տըր ։

58· — Պաղչէլէրին տախիլի սէտտ տիվարլարը պիլճիւմլէ մայիլ վէ մէքթէպլիպ վէ գըշլա վէ խասթախանէլէր միւլքը էպնիյէսի էմիրիէ վէ խայրիյէ ինշասը վէ թամիրինտէ րէսմ՝ ալընմայաճագ իսէ տէ, հէր հալտէ մէճճանէն պիր գըթա րուխսաթ թէզքիրէսի վիրիլէճէք տիր ։ Պունլարա մէրպութ էմլաք վէ ագար հագգընտա, էշխաս ուհտէսինտէքի էմլաք վէ ագար մուամէլէսի իճրա գըլընըրագ, հէր նէվի խարճ վէ րէսմ ախզ օլունաճագ տըր ։

59· — Գաֆէս սուրէթիյլէ թամիրտէն ինչա րէսմինին նըֆը վէ թամիրաթը ատիյէտէն զէմինի 50 արշըն գատար օլան խանէլէրտէն 5 ղուրուշ, վէ 50 արշընտան 100 արշըն թէրպիինէ գատար օլան խանէ իչին 10 ղուրուշ, վէ 100 արշընտան զիեատէ օլուպ, միւշթէմիլաթը օլմաեան խանէլէր իչին 30 ղուրուշ, վէ 100 արշընտան զիեատէ օլմաղլէ պէրապէր, միւշթէմիլաթը օլանլար իչին 40 ղուրուշ րէսմ ալընաճագ տըր ։

60· — Զէմինի 30 արշըն թէրպիինտէ օլան տիւքեանլարըն թամիրի իչին 15, վէ զիեատէսի իչին 30 ղուրուշ րէսմ ալընաճագ, վէ խանէ թահթընտա պուլունան տիւքեանլարըն թամիրինէ՝ խանէ թամիրի իչին ալընան թէզքիրէյէրին հիւքմիւ օլմայըպ, պունլարըն հէր պիրի իչին այրըճա թէզքիրէ ալընաճագ տըր ։

61· — Չարշը համմամը ճամէքեանընըն վէ ախըր վէ ամպար օտասը վէ չամաշըրլըգ վէ քիլէր միւլքէ միւշթէմիլաթընըն հէր պիրինին թամիրի իչին 30; տէրունի համմամըն թամիրինտէ եաբըլաճագ թէճմաթը գաչ ղէրա իսէ, պունունն պէհէր զիրաընտան 1 ղուրուշ րէսմ ախզ օլունաճագ տըր ։

62· — Խան տէրունինտէ պուլունան օտա վէ մաղազալարըն թամիրինտէ, զէմինի 30 արշըն թէրպիինտէ օլան իչին 15, վէ զիեատէսի իչին 30 ղուրուշ րէսմ ալընաճագ տըր ։

63· — Պօսթան վէ արսա տիվարլարընըն թամիրի իչին 10 ղուրուշ րէսմ ալընաճագ, վէ էպնիյէյի արսանըն տիվարը՝ էպնիյէսինին թամիրի իչին ալընան թէզքիրէ իլէ իճրա օլունաճագ տըր ։

64· — Ֆագըր հալի թէպէյյուն իտէնլէրին 50 ղուրուշա գատար օլան րէսմ րուխսաթիյէսինի աֆվ՝ խատարէի պէլէտիյէնին սէլահիյէթի օլաճագ տըր ։

65· — Սէքիզ վէ օնունճու մատտէլէր ահքեամընա տախիլ օլան ինշաաթ վէ թամիրաթըն րէսմի մուայյէնինտէն պաշգա, պիր տէ էպնիյէ եւզիւ րէսմի ալընաճագ, վէ իշպու րէսմ՝ Թարիգի ամ ուզէրինէ ինշա

Բէտէր վէ էվլատըն րաքիպ օլտուղլարը սանտալ, ճէվիզ գապուղու կիպի տալղալար ուզէրինտէ չալգանմագտա օլտուղու ճիհէթլէ, էվվէլճէ հէր չէյի տուշիւնմէք լազըմ իտի ։ Շէօյլէ քի րաքիպ օլմուշ օլտուղլարը մէզքիւր քիւչիւք սանտալըն ղայպ ու թէլէֆի, հէր ան գապիլ օլուպ, օ հալտէ գազազէտէկեանա, եիւղէրէք սահիլէ չըգմագտան ղայրի սէլամէթ իւմիտի գալմաեաճագ իտի ։ Պիննաէն ալէյհ, Մարսէլ, հարաքէթընտա սէրպէսթ օլմագ ուզրէ, անինտէ էլպիսէսինի սօեունուպ, սանտալըն քիւրէքչէրինի էլինէ ալտը, վէ տայիմա քէնտիսինէ սաըլմագտա պուլունան էվլատընա խիթապէն,

— Գօ՛րգմաեօրուսըն, տէյի՛լ մի, էվլա՛տըմ, տէտի ։

— Սէնին եանընտա օլտուղում իչին, գօրգմաեօրում, պա՛պաճըղըմ, — տէեու ճէվապ վիրտի չօճուգ, — լաքին պիչարէ Անթուանը գուրթարամա՞զ մըըզըն ։

Մարսէլ ճէվապ վիրմէք ուզրէ իքէն, տէհչէթլի պիր տալղա սանտալըն ուզէրինէ կէլիպ, թէրս չէվիրտի իսէ տէ, պախթըմատը ։

— Պէնի գավի թո՛ւթ, էվլա՛տըմ, — տէտի միւլաղիմի սապըրգ, թէրս տէօնմիւշ օլան սանտալա տօղրու եիւզէրէք ։

— Պա՛պաճըղըմ... պա՛պաճըղըմ... չըրպատա... եա՛գընտա... էլինիզտէն պիր մէնզիլ ուզագտա պիր թախթա վար տըր, — տէտի Բաուլ ։

Մէզքիւր թախթա, վաբօրուն էյրէթի բանտօսլարընտան պիրի օլուպ, էնսայի ղարգտա տէնիզէ տիւշմիւշ օլմագլէ, տալղալար ուզէրինտէ սալլանմագտա իտի ։

Մարսէլ, պու թախթաեը թութտու, վէ սանտալա տախի վարըլ օլուպ, պունուն թէրս թարաֆընա էվլատընը օթուրթտու, վէ պիր գօլույլա պիչարէ մասումունու թութմուշ օլտուղու հալտէ, տիկէր գօլույլա տախի մէզքիւր թախթաեը քէնտիսինէ պիր տէսթէք իթթիխազ իյլէտի ։

— Շիմտի, սէ՛վկիւլի էվլատըմ, արթըգ քէնտիմիզի Ալլահա էմանէթ սունալըմ, սէն ճէնապը Հագգա տուա է՛թ քի, պիզի հիմաեէ իյլէսին, չիւնքի չու սըրատա Ալլահտան ղայրի իսթիմտատ գալմատը, — տէտի Մարսէլ օղլունա ։

Մասումը մէրգում տախի իքի էլլէրինի գավուշտուրուպ, տուա իթմէկէ պաշլատը ։

Տալղալար վէ րիւզկեար, գազազէտէկեանը սահիլէ տօղրու սիւրմէքտէ իտի իսէլէր տէ, արալարընտաքի մէսաֆէ պէք ճէսիմ օլուպ, Մարսէլ տախի եօրկունլուգ վէ կէվշէքլիք հիսս էտիպկիլինտէն, պիր սաաթտան զիեատէ ուզբաչար, վէ Թութմագտա օլտուղու սանտալը վէ էվլատը Բաուլը պիր տազըղանըզ պիլէ լինտէն ախըրմաըը, վէ պէօյլէ սըրալարտա սըրրտան զիեատէ կէօրինէն մէզքիւր ուզուն սաաթտան սօնրա,

— Արթըգ տաեանաճագ հալըմ գալմատը եօգ տուր... ճէնապը Ալլահ տախի պիզի աճըմատըղընտան, մաճիզ ու Նաջէտին օլմագլըղըմըզա հիչ չիւպհէ գալմատը, վէ պիզի պու հալտէ կիրիֆթար իտէն ալչագ տախի ճէզասըզ գալաճաղընա պունտան պէօյլէ էմին տիր, տէտի։

— Ճէսո՛ւր օլ, պա՛պաճըղըմ, ճէսո՛ւր օլ, — տէտի չօճուգ պիրտէն պիրէ, — չիւնքի պա՛գ պիր քէրրէ, թա՛ գարշըմըզտա աղաճլար կէօրիւեօրում ։

Մարսէլ՝ պու էմնաէ պիր տալղանըն թէպէսի ուզէրինտէ օլտուղունտան, իլէրուտէ տօղրու աթֆը նազար իյլէտիքտէ, ֆիլվաքի պիր թագըմ պիյիւք աղաճլարըն սիեահ կէօլկէսինի, պուլուտլար իլէ գարարմըշ օլան կէօք ուզէրինտէ միւշահէտէ իյլէտի ։

Այթ թարաֆտա տախի գումըլու պիր գըեը պուլունուպ, տալղալարըն չիտտէթլէ պու մահէլլէ չարբըմալարընտան հասըլ օլան պէեազ քէօբիւք գարանլըգտա, միւշահէտէ օլունուեօրտը ։ Պու արա Մարսէլ, Բաուլա խիթապէն, չէօյլէ սէօյլէտի ։

— Պիր գըեըեա կէլտի՛ք, վէ սէլամէթի պուլտուգ, իմտի սէ՛վկիլի էվլատըմ, ուզուղլարըմ մա չըգ, վէ գօլլարընը պօղազըմա սար... պէն սանտալը թէրքլէ, եիւզէրէք գարաեա գատար կիտէճէյիմ ։

Պաթէնոս միւլաղիմի սապըրգ՝ տայիմա արթմագտա օլան իւմիտսիզ քէսայի գուվվէթ վէ ճէսարէթ իթմիշ օլտուղու հալտէ, իսթինատկեահընը թէրքլէ, չէտիտէն եիւզմէյէ պաշլատը ։ Պու վէճհլէ գուլաճլարը՝ գուլաճլարընա թաագիպ իտէրէք, վէ տալղալար տալղալար ուզէրինէ եուվարլանարագ, հէր տագըգա Բաուլըն էթրաֆընը ինհաթա իթմիքլէրինտէն, պիչարէ մասում պօղուզ պիր սէսլէ,

— Պա՛պաճըղըմ... պիր չէ՛յ կէօրէմէեօրում... նէֆէսիմ քէսիլիեօր... պօղուլուեօրում... տէեու բէքերլէմէքտէ իտի ։

Մարսէլ ֆէվգէլատէ վէ սօն պիր ճահտ տահա իթտի, վէ տալղալար տախի մէրգումու սահիլէ աթտըգլարընտան, պիր համլէտա աեագլա գալգտը, վէ էլլէրինտէն պըրագմագտա օլան մասումունու գուճագլայարագ, կէօքիւնէ սըգտը ։

Բաուլ իսէ, պու ճանաւար պիր ան խալիպ պայըլտըղընտան,

օլունան ճէմի գամիլար եուղլունլուն թուլլնէ կէօրէ հիսապ օլունաճագ , վէ պինանըն էօն ավիը օվմայըպ տա գէմին գամիը օլուր իսէ , պու տա տախիլ օլտուղու հալտէ , գամիլարըն եուղլէրի պաշգա պաշգա էօլչիւլիւպ , եէքիւնիւ նէհէ պալիղ օլուր իսէ , հէր աշըըն թուլի իչին գէմինի 100 արշըն թէրպիինէ գատար օլան խանէլէրտէն 1 ղուրուշ , վէ գէմինի 100 արշըն թէրպիինտէն զիեատէ օլան խանէլէրտէն 4 ղուրուշ , վէ տիւքքեանլարտան 8 , վէ համմամ վէ խանլարտան 10 , վէ մուհաֆազա տիվարլարընտան 1 ղուրուշ րէսմ ալընաճագ , վէ 5 արշընա պալիղ օլմաեան քիւշտըրամ իչին պիր չէյ ալընմաեաճագ տըր ։

66. — Թամիրաթ րուխսաթը իչին ալընան թէզքէրէնին՝ թարիխինտէն իթիպարէն պիր սէնէ հիւքմիւ օլաճագ տըր ։

67. — Ցէվայիրի պէլէտիյէ հուտուտը տախիլինտէ պուլունան չիֆթլիքլէրտէ եաբըլաճագ տամ վէ ախըր վէ սամանլըգ վէ չիֆթճի օտասը միսիլլու զիրաաթա միւթէալլիգ պինալար , էպնիէէ րուսումիւնտան մուաֆ վէ միւսթէսնա տըր ։ (Տէ-Վ-Ք)

Ցէրսաատէթտէ սաքին Ալմանլար Թարաֆընտան Պէյօղլունտա վագը Թէօթօնիա ճէմիյէթինտէ ֆիւնուն վէ մէարիֆէ տայիր ագշամլարը պիր Թագըմ տէրսլէր քիւշատ օլունմագտա տըր ։ Նէչէն ագշամ պիր չօգ հազըրուն պուլունտուղու հալտէ , տօգթօր Մօրթման՝ ճէմիյէթի մէզքիւրէտէ , Ցէրսաատէթին էսկի թօփօկրաֆեասը ուզէրինէ պիր նութգ իրատ իթմիշ տիր ։ Ալմանլար պու նութգլարա օլ գատար րաղպէթ իտիեօրլար քի , բէք չօգ զէվաթ չօճուգլարընը պիլէ Թէօթօնիա ճէմիյէթինէ պէրապէր կէօթիւրմիւշլէր տիր ։

Ճէմիյէթի մէզքիւրէտէ տօգթօր Պուտէ կէլէճէք ապրիլ անընտա րէնկլէրէ , վէ Թիճարէթ Նէզարէթի միւսթէշարը Սէպալէթ էֆէնտի կէլէճէք մարթ 6 սընտա , տէմիր եօլլարըն մուհարէպէ վէ սուլհ վագթինտէ , վէ րուսումաթ միւսթէշարը Պէրթրամ էֆէնտի մարտըն 20 սինտէ , խալահաթըն ֆիւնուն վէ սանայի ուզէրինէ իթտիկի թէէսսիրէ տայիր նութգլար իրատ իտէճէքլէր տիր ։

— Ֆէսխանէ.յի ամիրէնէ տիկէր պազը մաքինէլէր իլավէսիյլէ , եէնիտէն տէսթկեահլար վէ ուսթատլար ճէլպ օլունարագ , Եվրօբատա իմալ օլունան հէր նէվ գումաշտան օրատա տախի իմալ օլունաճագը իշիտիլմիշ տիր ։

— Պէրլինտէն թան ղազէթասընա քէշիտէ օլունան պիր թէլէկրաֆնամէտէ , Պէրլինտէ , Ինկիլթէրրանըն Թունա գօմիսիօնունըն միւտաէթինի թէմտիտ իթմէք ուզրէ րէսմէն պիր թէքլիֆ վուգուպինէ ինթիզար օլունմագտա օլուպ , Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթի իսէ , պու պապտէ տէվլէթլէրի իսթիմզաճ էյլէմէքտէ իմիշ ։

ՏՕԳԹՕՐ ԵԴՈՒԱՐԴ ԻՒԹԻՒՃԵԱՆ

Րէֆիգիմիզ Մասիս ղազէթայը միւթէպէրինին սահիպի իմթիեազ վէ միւտիրի Իւթիւճեան Կարապետ էֆէնտինին մախտումու միւմաիլէյհ Իւթիւճեան Տօգթօր Եդուարդ էֆէնտի հէր կիւն սաաթ 6 տան 10 ա գատար Ստամպօլտա քէօբրիւ գարշըսընտա Քիւչիւքեան էֆէնտինին էճզախանէսինտէ պուլունուպ , խասթէ գապուլ իթմէքտէ , վէ բազար կիւնլէրի էճզախանէի մէզքիւրէ սաաթ 3 տէն 8 է գատար խասթէլէրի մէճճանէն թէտավի էյլէմէքտէ օլտուղունտան , պագի վագըն վագթլարտա տախի խասթալարա վիզիթա վիրմէնէ , վէ եախօտ Պէշիկթաշտա Բօսթա ճատտէսինտէ Ն. 34 վաղի խանէսինտէ խասթա գապուլ իթմէկէ հազըր պուլունտուղունու իխթար վէ իլանը իլէ պէրապէր , Տօգթօրը միւմաիլէյհին հիւսնիւ խըզմէթինտէն , վէ քէսպ էյլէտիկի մէհարէթինտէն ումում միլլէթտաշլարըմըզըն իսթիֆատէ պույուրմալարը խասսէթէն թավսիէ օլունուր ։

ԳԱՂՂ. – ՀԱՅ ԲԱՌԱԳԻՐՔ

Աշխատութեանս վիճակն պարտաւորելով զիս մեկնիլ ի Կ. Պոլսոյ , Գաղղ.–Հայ Բառարանին թերթերուն սրբագրութիւնը ստանձնած է այսուհետեւ Մեծ. Տ. Ս. Մ. Գարագաշեան , որու հմտութիւնն գաղղիերէն ու հայերէն լեզուաց՝ համայն ազգային քաջածանօթ է ։ իսկ թերթերու վաճառումն և բաժանորդաց օրինակները աւանդելու հոգն յանձնուած է Մեծ. Տ. Գոնտայեան Յովհաննէսի , որու գրավաճառանոցն ի Ֆինճանճըլար-եօգուշու թիւ 29 , է մի միայն կեդրոնատեղի Բառարանին ։

Իմ Մեծ. Տպագրողիս Տ. Պօյաճեան Յակոբայ հետ մասնաւոր համաձայնութեան մը համեմատ , Բառարանին տպագրութիւնն ըստ առաջնոյն պիտի շարունակի կանոնաւորապէս ։ Մինչեւ ցարդ հրատարակեալ են 115 թերթք , մնացեալ 116-160 թերթերն պիտի հրատարակին 45 շաբթուան մէջ ։

Կը յուսամ որ իմ պատուական 300 բաժանորդներս և 150 գնողներս պիտի պատուեն զիս իրենց վստահութեամբ մինչեւ ցաւարտումն Բառարանին ։

ՆՈՐԱՅՐ Ն. ԲԻՒԶԱՆԴԱՑԻ

ԻԼԱՆԱԹ

(Իսքիւտար Մահքէմէյի շէրիյէսինտէն)

Մէտինէ.յի Իսքիւտարտա Բազար պաշը մահէլլէսի հուտուտու տախիլինտէ Նուհ Թէքէսի ճատտէսինտէ 62 նումէրօ իլէ մուրագգամ Թախմինէն 4000 զիրա պիր գըթ'ա միւլք արսա՝ պունտան ազտէմ միւնասիփ գօնուլարագ , լիրայի Օսմանի 100 ղըշ. հիսապիյլէ 15 պին ղըշ. թալիպի էօհտէսինտէ թէգարրուր իթմիշ , զիեատէ իլէ թալիպ օլան օլուր իսէ , թարիխի իլանտէն 21 կիւնէ գատար Իսքիւտար մահքէմէյի շէրիեէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի ։

22 մուհարրէմ 1300 3—3

(Օրման վէ մաատէն մէճլիսինտէն)

Պուլկար տաղը մատէնի հալըլաթընտան օլուպ միւզայէտէյէ վազ օլունմուշ օլան 1161 վէ 458 քիւսուր եէնի տիրհէմ ալթունուն պէհէր եէնի տիրհէմի 14 ղուրուշ 30 բարատա , վէ 239.345 վէ 531 քիւսուր եէնի տիրհէմ սիմին պէհէր եէնի տիրհէմի 31 բարա 75 սանթիմտէ թալիպի ուհտէսինտէ օլուպ , իշպու Թըշրինի սանինին 27 նճի ճումաա իրթէսի կիւնիւ սաաթ 9 տա միւզայէտէսինէ խիթամ վիրիլէճէք , վէ եէվմի մէզքիւրտէն սօնրա վուգու պուլաճագ զամմ սախի գապուլ օլունմայաճագ փիրուխթընտան , եէվմի մէզքիւրտէ նիհայէթ սաաթ 9 ա գատար զամմլըյա թալիպ օլանլարըն , տէբօզիթօ վէ եա միւթէպէր քէֆիլլէրիյլէ պէրապէր Թիճարէթ վէ զիրաաթ վէ օրման վէ մատէն նէզարէթինտէ Օրման վէ մաատէն մէճլիսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի լիւզումու տէֆա օլարագ իլան օլունուր ։

25 Թըշրինի սանի , սէնէ 98

Ց. ԹՕԼԱԵԱՆ

Պէյօղլու, Շիշլի սօգաղը Նումէրօ 5

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԵՎՐՕԲԱ ՊՕՐՍԱԼԱՐԸ

Լօնտրա 6 տէկտեմ.	
Ինկիլիզ գօնսօլիտի	101-1/4
Էսհամը ումումի աչըլտը	11-13/16
» » գաբանտը	11-7/8
65 իսթիգրազը	14-
69 »	12-7/8
71 »	73-
72 » (Պօնտիւ Թրէզօր)	23-3/4
73 »	11-1/2
Օսմանլը պանգասը	19-3/4
Րուսիա իսթիգրազը 1873	82-1/8
Մըսըր իսթիգր. պիրլէշմիշ	70-1/4
» իսթիեազլը (չըմէնտըր.)	92-1/2
Ցէվլէթի Ալիյէնին 77 իսթիգ.	-
Ցախրա սանիսէ	
Մըսըրըն Թօյիլու իսթիգրազը	91
Մաճարիսթան էսհամը	102-1/4
Գամպիօ Բարիզ	
Բարիզ 6 տէկտեմ.	
Ֆրանսըզ ֆօնտօսու 3%	114-72 1/2
» » 5%	115-
Էսհամը ումումիյէ աչըլտը	11-95
» » գաբանտը	11-85
65 իսթիգրազը	68
69 »	63-
73 »	58-
Րումէլի չըմէնտօֆ. Թահվի.	53-62 1/2
Օսմանլը պանգասը	748-75
Գրէտի Լիօնէ	577-50
Րուս ֆօնտօսու 5% (1877)	90-1/2
Րուսիանըն չարգ իսթիգր.	
Իթալիա ֆօնտօսու	90-
Մըսըր իսթիգ. պիրլէշմիշ	355-
Իսբանիա խարիճի իսթիգ.	62-5/8
Գամպիօ Լօնտրա ուզէրինէ	25-24
Բարիզ (Պուլվար) 6 տէկտեմ.	
Ֆրանսըզ ֆօնտօսու 5%	114-85
Էսհամը ումումիյէ	12-
Վիէննա 6 տէկտեմ.	
Լօնտրա ուզէրինէ գամպիօ	119-30
Րումէլի տէմիր եօլ Թահվիլ.	25-50

ՂԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էս. ում. (Գ.թ.) Նոյ. 25 ագշամ.	13- 4
» » Նոյ. 26 սապահ ագ.	13- 7
» » էն եիւքսէք	-
» » էն աշաղը	-
» » սաաթ 5 տէ	13- 7
63 իսթիգ. (Մուլթօն) 6% ֆ.	76-
65 » (Մուլթօն) 6% ֆ.	79-
69 » (Բինար) 6% ֆ.	71-
72 » (Պօն տիւ Թրէզօր)	25-75
73 » (Բինար) 6% ֆ.	65-
Րումէլի չըմէնտըրֆէր	55-25
Րաբօր ղուրուշ	55-
Հէվալէսիզ »	40-
Ագճէ ֆայիզի %	9-

ԱԳՍԻՕՆԼԱՐ ՖԻՑԱԹԸ

Գրէտի Ժէնէրալ 6%	7-
Սօսիէթէ Ժէնէրալ 6%	5-15
Իսթանպօլ պանգասը	9-
Սօսիէթէ Օթօման	4- 6
Թրամվայ 5% (Գ. Ք.)	330-
Լավրիօմ (մաատէն)	190-

ԱԳՃԷԼԷՐԻՆ ԲԻԱՋԱՍԸ

Օսմանլը լիրասը 100 ղուրուշտան	Ղ. Փ.
Ինկիլիզ լիրասը	109-37
Ֆրանսըզ ալթունու	87-32
Բօլ	90-10
Գրիմից ալթունու	51-25
Պէյազ մէճիտիյէ	107-38
Մէթալիք	204-
Պէշլիք	208-
Ալթըլըգ	124-25
Պագըր	700-
Գարպօն գայիմէսի գարիք	928-

ԳԱՑՄԷՆԻՆ ԲԻԱՋԱՍԸ

Էն եիւքսէք	1040-
Էն աշաղը	1040-
Սաաթ 5 տէ	1040-

ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆ ԺՈՂՈՎՐԴԵԱՆ

ՇՐՋԱՆ ԱՌԱՋԻՆ

ՀԱՏՈՐ Գ. ԵՒ Դ.

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԵՒ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Հոկտեմբեր եւ Նոյեմբեր

—

Տ. Իւթիւճեան էֆէնտինին էսէրի գալէմիյէսի օլան իշ պու միւֆիտ րէսալէնին իւչիւնճիւ վէ տէօրտիւնճիւ ճիւզլէրի տախի մէվգիի ինթիշարա չըգմըշ օլուպ , միւթալաասըյլա իսթիֆատէ օլունմասը խասսէթէն թավսիէ օլունուր ։

ՃԷՆԱՊԸ ԱՇԳ

(SON ALTESSE L'AMOUR)

—

ՄԻՒԷԼԼԻՖԻ

ՔՍԱՎԻԷ ՏԸ ՄՕՆԹԷՊԷՆ

Իշպու միւէլլիֆի վէ չայեանը միւթալաա հիքեաեէնին իւչիւնճիւ ճիլտի տախի Թապ իտիլմիշ օլուպ , մաթպաամըզտա վէ Պէյօղլու Թիւթիւնճիւլէրինտէ վէ պազը քիթապճը տիւքքեանլարընտա սաթըլմագտա տըր ։

Ֆիյ 12 ղրուշ

ՄԿՐՏԻՉ վէ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ

ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐԻՆԻՆ

ՏԷՄԻՐ ԽՈՒՐՏԷՎԱԹ ՎԷ ԷՏԷՎԱԹԸ ՍԱՑԻՐԷՅԷ ՄԱԽՍՈՒՍ ՕԼԱՆ

ՄԱՂԱԶԱԼԱՐԸ ՀԱԳԳԸՆՏԱ

ԱՆԱՏՕԼՈՒ ՎԷ ՐՈՒՄԷԼԻ ՎԷ ՏԷՐՍԱԱՏԷԹ

ԹԻՒՃՃԱՐԱՆ ՎԷ ԳՕՄԻՍԻՕՆՃՈՒԼԱՐԸՆԱ

ԻԽԹԱՐ

Բայիթախթըմըզ էհալիսինէ վէ Թաշրատա պուլունան ումում միւթէայէր միւշթէրիլէրիմիզէ սուհուլէթ օլմագ ուզրէ , Գալաթատա Բէրշէմպէ-բազարընտա քեային մաղազալարըմըզտան պաշգա , պու քէրրէ Խաթմանպօլտա Ֆինճանճըլար եօգուշունտա 22 նումէրօլու սապըգ Մ. Ջօլաքըն մաղազասընտա , մունթազամ պիր շիւպէ տախի քիւշատ էյլէմիշ օլտուղումուզ , միւթէայէր միւշթէրիլէրիմիզէ իլան օլունուր ։

Մէզքիւր շիւպէտէ էնվաի չիֆթճի վէ տիւլիւ մաքինալարը , քիլիտ , եաքու թագըմլարը , ուն աէյիրմէնի , բիլիճ չըգարթմագ իչին նէվիճատ պիր մաքինայը մախսուսէ , էնվայի պէյիւքլիւքտէ վէ էն ալէա ճինստէն քիլիտ չանլարը , գունտուրաճըլարա մախսուս պիճիմէ ալէաթ վէ էչեա , Րուս քիլիտլէրի , տիւլկէրլէրէ վէ Փայրիգալարա մախսուս ալէաթ վէ էտէվաթ վէ էյէ վէ սիլահ թագըմլարը , զինկօտան մամուլ Թաս , քէբչէ , սահան , վէ սայիր սու միսիլլու էչեա , արապա վէ սարաճ թագըմլարը , 40 տէֆա աթէշէ տահամմիւլ մէշհուր Մօրկան փայրիգասընըն բօթալարը , զինկօ , գուրշուն , չէլիք , տէմիր վէ սաըր Թէլ , սաըր թէնէքէ , [illegible] , վէլհասըլ հէր տիւրլիւ տէմիր խուրտէվաթ վէ էտէվաթ վէ Թօհաֆիյէնին էն ալէա ճինսլէրի մէվճուտ օլտուղլարը կիպի , էհվէն ֆիեաթլա սաթըլըր ։

Միւթէայէր միւշթէրիլէրիմիզէ պիլխասսա սուհուլէթ օլմագ ուզրէ , հէր նէվ թէսպիր իթթիխազ գըլընմըշ օլմաղլա , կէրէք Տէրսաադէթտէն վէ կէրէք Թաշրատան տօղրուտան տօղրուեա վուգու պուլաճագ հէր տիւրլիւ սիբարիշլար սէֆէրիան վէ սուրէթի մունթազամատա իճրա օլունուր ։

Թէգալիֆ միւշթէրիլէրիմիզ թարաֆընտան արզու պույրուլտուղտա , պիզտէ պուլունմաեան էմթիա ուզէրինէ տախի գօմիսիօն գապուլ իտէրէք , էմթիայի մէզքիւրէ Եվրօբատան ճէլպ օլունուր , վէ իշպու էմթիա եանի կէրէք պիզտէ մէվճուտ օլան վէ կէրէք օլմաեանլար , հէր խուսուսին մահալլ , եանի կէրէք [illegible] հիւքիւմաթը սայիրէ [illegible] վէ կէրէք [illegible] տախիլինտէ պուլունան հէր մահալ վէ իսկէլէլէրէ , թարաֆըմըզտան ագթարմա իթտիրիլիր ։

Թալիփ օլան զէվաթ , տօղրուտան տօղրուեա զիյրտէ մուհարրէր ադրէսիմիզէ միւրաճաաթ էյլէմէլիտիրլէր ։

Մ. Յ. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐ

Գալաթա Խօրկանճըլար սօգաղը , Նումէրօ 70.

ԲԱՐԻՍ ՄԷՔԹԷՊԻ ԹԸՊՊԻԷՍԻՆԻՆ ՏԻՇՃԻՍԻ

ՏՕԳԹՕՐ ՏՕՐԻՆՆԵԻՆԻՆ ԹԷՐԹԻՊԻ

Աֆիեէթլէրինի մուհաֆազա իլէ , միւնթազամ պիր զըեաֆէթ փէվալիտինի արզու վէ Թազտիր իտէնլէրին ճիւմլէսի իչին , ազըըն Թէհարէթի , պիր մէշղէլէի տայիմէ օլմագ լազըմ կէլիր ։ Ֆիլհագըգա կիւզէլ տիշլէր , չէհրէնին էն նէֆիս զինէթի տէյի՞լ մի տիրլէր ։

Տիշլէր ֆէնա հալտէ պուլունուր իսէ , նէֆէս գօգար , Թէլէֆֆիւզ պօզուլուր , հազմա պիրինճի մէտար օլան չիյնէմէ եօլունտա օլմազ , վէլհասըլ էնվայի մազարրաթլար հասըլ օլուր ։

Է՛ն պիւյիւք հէքիմլէր , հազմ ալէաթընտա էմրազըն , էքսէրի տիշլէրին պօզուգլուղունտան վէ եախօտ Փէգտանընտան իլէրու կէլտիկինի Թաստիգ իթմիշլէր տիր ։

Մէտիգալ Թայմս ղազէթասընըն 1873 յուլիս 27 Թարիխլի նիւսխասինտէ շու ֆըգրաեը միւթալաա իթմիշիզ տիր .

«Սինն իլէ խասթալըգլարտան Թէվէլլիւտ իտէն մազարրաթտան ազըը Թէմամըյլա մուհաֆազա արզուսինտէ պուլունան զէվաթ իչին , ՏՕԳԹՕՐ ՏՕՐԻՆԵԻ գատար Թէճրիւպէ վէ էհլիէթի պուլունան պաշգա պիր րէհպէր տահա պուլունամազ ։ Միւմաիլէյհին հէփսը սըհհէթ իչին գավայիտի սըհհիէ պէհանընտա ճիւմլէյէ Թէգատտիւմ իթմիշ տիր ։ Տօգթօր Տօրինինի Թարաֆընտան 1863 սէնէսինտէ , Բարիստէ Տանթիւ մաթպաասընտա , «Ազըըն հըֆզը սըհհէթի» սէրլէվհասիյլէ նէշր օլունան րիսալէտէ միւնտէրիճ թէնպիհաթա թէվֆիգան , իւնվանըյլա նէշր օլունան րիսալէտէ միւնտէրիճ Թէնպիհաթա Թէվֆիգան , ախթարլըգլարըմըզ վէ տիշ փըրչասը եաբան փայրիգաճըլարը քիւլլիէն մէզքիւր լաէնչէ մըզ , պու կիւնքի կիւնտէ աղըզա տիգգաթ իչին լազըմ օլան չէյլէրի իմալ իթմէքտէ տիրլէր ։ »

Ինկիլիզ էճզախանէսի , տիշլէրին մինասընը պօզմաեարագ , մուհաֆազա իտէն վէ տիշ էթլէրինի գուվվէթլէնտիրէն վէ նէֆէսի թաթլը գըլան իւչ սունուէ իլէ տիշ Թօզունու , Թայիպի միւմաիլէյհին րէչէթալարընա Թէվֆիգան Թէրթիպ վէ Թէհիէ իլէմիշ տիր ։

Սէ-Ժէն Լիւէ Տոքթ. նամ Թէրթիպատըն իքի իւչ սամլա պիր Թիւպ Թօղօ պարչասը ուզէրինէ գօնուլուպ , տիշէ գօնտուղու հալտէ , էն չիւրիւք տիշլէրը հէման զայիլ իտէր ։

Տօգթօր Տօրինէինին տիշ ֆըրչալարը պու կիւնքի կիւնտէ էքսէր աթէբպա Թարաֆընտան Թավսիէ օլունտուղունտան , Լօնտրանըն պիրինճի փայրիգաճըլարը Թարաֆընտան Թավսիէ իլէ էճզախանէմիզ Թարաֆընտան մուլտախաա օլունմուշ տուր ։

Զիքր օլունան շէյլէրին ճիւմլէսի , Թէրթիպ իտէնլէր նէզտինտէ , եանի Պէյօղլունտա Գանթիւք պիրատէրլէրին էճզախանէսինտէ պուլունուր ։